

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille drs. E.P. Cassee
Auteur Mevr. ir S. Ros
Telefoon 5113567 E-mail: s.ros@haarlem.nl
SZ/RB Reg.nr. 2012/402465
Te kopiëren: A
B & W-vergadering van 23 oktober 2012

Onderwerp

Plan van Aanpak Structuurvisie Openbare Ruimte fase 2

DOEL: Besluiten

Met dit plan van aanpak worden naast het proces de hoofdthema's van de Structuurvisie Openbare Ruimte bepaald. Hiervoor wordt een besluit van het college gevraagd.

Het vaststellen van een Structuurvisie (Openbare Ruimte) is conform besluit Bro een bevoegdheid van de gemeenteraad.

B&W

1. Het college stelt het Plan van Aanpak Structuurvisie Openbare Ruimte fase 2 vast.
2. De kosten van het besluit bedragen in totaal €36.004,75. Deze kosten zijn ten laste van de algemene middelen verwerkt in de 2^e bestuursrapportage 2012.
3. Het besluit wordt ter kennisgeving aan de commissies Ontwikkeling en Beheer gezonden.

Collegebesluit

Onderwerp: Plan van Aanpak Structuurvisie Openbare Ruimte fase 2

Reg.nummer: 2012/402465

1 Inleiding

Op 10 juli 2012 is de hoofdlijnennotitie Structuurvisie Openbare Ruimte vastgesteld door het college van B en W (2012/282578). Deze notitie is het resultaat van fase 1. In deze fase heeft tevens participatie met de stadsbewoners- en gebruikers plaatsgevonden. Er is gekozen voor het opstellen van een hoofdlijnennotitie om tot consensus te komen over de onderwerpen van de structuurvisie en misverstanden en onnodige dogma's te onderkennen. Dat maakt het vertrekpunt voor de discussie helder.

2 Besluitpunten college

1. Het college stelt het Plan van Aanpak Structuurvisie Openbare Ruimte fase 2 vast.
2. De kosten van het besluit bedragen in totaal €236.004,75. Deze kosten zijn ten laste van de algemene middelen verwerkt in de 2e bestuursrapportage 2012.
3. Dit besluit wordt ter kennisgeving aan de commissies Ontwikkeling en Beheer gezonden.

3 Beoogd resultaat

Een door de gemeenteraad van Haarlem vastgestelde visie (conform Wro) met kaarten waarin de hoofdlijnen van en ambitie op de gewenste toekomstige ontwikkeling en inrichting van de ondergrondse en bovengrondse infrastructuur naar 2040 is weergegeven. Tevens zal in de visie de prioriteit worden aangegeven met betrekking tot de ruimteclaims vanuit de reeds vastgestelde beleidskaders en worden de dilemma's in deze beleidskaders op hoofdlijnen opgelost.

De thema's die behandeld worden zijn:

- Mobiliteit
- Vitale Stad
- Economie

Van de tweede fase, waar dit plan van aanpak betrekking op heeft, is de ontwerpstructuurvisie Openbare Ruimte het eindresultaat. Het ontwerp kan na afronding worden aangeboden aan het college van B en W om te worden vrijgegeven voor inspraak. Hierna start de derde fase.

4 Argumenten

De Raad van de gemeente Haarlem heeft op 20 april 2005 het Structuurplan Haarlem 2020 vastgesteld. Met het inwerkingtreden van de Wet ruimtelijke ordening medio 2008 is dit structuurplan van rechtswege een structuurvisie geworden.

Deze structuurvisie omvat voornamelijk een visie op de bebouwde omgeving van Haarlem, en de ontwikkeling daarvan.

Voor de onbebouwde omgeving is op het schaalniveau van een structuurvisie onvoldoende richtinggevend kader beschikbaar. Daarnaast is de druk op de openbare ruimte groot, hetgeen tot dilemma's leidt bij herinrichtingsopgaven. De openbare

ruimte/het publiek domein is beperkt in een dichtbebouwde stad als Haarlem. De ambitie is groot en ieder gewenste of wettelijk opgelegde functie kent haar eigen ruimteclaim.

Door de commissies Beheer en Ontwikkeling van de gemeenteraad is begin 2010 gesteld dat een integrale visie op de openbare ruimte gewenst is. De Structuurvisie Openbare Ruimte wordt (naast de Nota Ruimtelijke Kwaliteit) opgesteld om aan dit verzoek te kunnen voldoen.

Samen met de Structuurvisie Haarlem 2020 en de in 2010 vastgestelde nota 'Haarlem Maatschappelijk op de Kaart' zal de structuurvisie het kader bieden voor de ruimtelijke ontwikkeling en het beheer / onderhoud van het publiek domein in de stad. De verwachting is dat gemeentelijke projecten in de openbare ruimte hierdoor sneller en efficiënter zullen verlopen.

De Structuurvisie Openbare Ruimte is een deelherziening van de vigerende Structuurvisie (2005). Dit houdt in dat alleen het onderdeel dat betrekking heeft op de thema's zoals benoemd in het Plan van Aanpak (zie bijlage), in de vigerende Structuurvisie zal komen te vervallen. Daarnaast kan de Structuurvisie Openbare Ruimte op bepaalde plekken in de stad de huidige Structuurvisie herzien. Deze wijziging wordt indien nodig geografisch aangeven op kaartmateriaal.

Financiële paragraaf

De totale raming voor fase 2, het opstellen van de ontwerpstructuurvisie Openbare Ruimte, is €307.000. Het rest bedrag uit de eerste fase (2012) is + €70.995,25. De aanvraag voor fase 2 komt daarmee neer op €236.004,75. Dit houdt in dat €61.004,75 voor 2012 en €175.000 voor 2013 is aangevraagd. Deze kosten zijn ten laste van de algemene middelen verwerkt in de tweede bestuursrapportage 2012.

5 Kanttekeningen

n.v.t

6 Uitvoering

Na vaststelling van het Plan van Aanpak Structuurvisie Openbare Ruimte door het college kan gestart worden met het opstellen van de ontwerpstructuurvisie Openbare Ruimte, onder de noemer fase 2.

Deze tweede fase start met twee heidagen met bestuurders, leidinggevend en ambtenaren en een startbijeenkomst voor alle kernteam- en projectleden.

Daarnaast wordt op interactieve wijze gelijktijdig met het werkproces geparticipeerd over deze productie met de gebruikers van de stad en beleidsmedewerkers van de gemeente via onder andere sociale media. Hiervoor zal nog een Participatie- en Inpraak Plan worden opgesteld.

Ook zal de gemeenteraad actief worden betrokken bij het opstellen van de ontwerpstructuurvisie door middel van bijvoorbeeld een raadsmarkt/inloopavonden in het atelier en/of een ABC-sessie.

De ontwerpstructuurvisie zal in juni 2013 aan het college worden voorgelegd.

7. Bijlagen

Plan van Aanpak Structuurvisie Openbare Ruimte fase 2

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

PLAN VAN AANPAK STRUCTUURVISIE OPENBARE RUIMTE Fase 2		Versie: 2
		Datum: 01-10-2012
Opdrachtgevers	Ewout Cassee: eerste bestuurlijk opdrachtgever Rob van Doorn: tweede bestuurlijk opdrachtgever Nanda Hagedoorn: ambtelijk opdrachtgever Hans van Straaten en Rob Koning: gedelegeerd ambtelijk opdrachtgevers	
Opdrachtnemer	Sarah Ros (STZ)	
Supervisor	Max van Aerschot (SBM)	
Projectgroep	<p>Projectmanager: Sarah Ros (STZ) Ondersteuning: Emily Nijboer (STZ)</p> <p><u>Kernteam:</u> Inhoudelijke trekkers: Sarah Ros en Joeri Stork Stedenbouw en regio: Rolf Tjerkstra Landschap en regio: Martijn Dekker Mobiliteit: Melvin Werkhoven (stuurgroep)</p> <p>Invliegleden Project: Mobiliteit: Melvin Werkhoven en Pau Tjioe Kho Ontwerp OR / illustraties: Roald van Splunter Illustraties: Marco Schotvanger Ecologie en groen: Jolanda Schwarz Water: Wouter Wuite G32/I&M: Ton van Schie Duurzaamheid: Marijtje Mulder /Hans Bueno de Mesquita Planeconomie: Sander Rutte Cultuur /Kunst: Blanka de Bruyne Economie: Stan Verstraete Wonen: Yuri van Nierop</p> <p>Alle project- en kernteamleden zijn verantwoordelijk voor het op de hoogte stellen en betrekken van hun collega's van de afdeling over de inhoud en het proces van de Structuurvisie Openbare Ruimte.</p>	

Inhoud
<ol style="list-style-type: none"> 1. Achtergrond 2. Aanleiding 3. Doelstelling 4. Resultaat 5. Structuurvisie en Besluit ruimtelijke ordening 6. Budget 7. Participatie, inspraak en communicatie 8. Planning 9. Proces en Inhoud 10. Samenhang vigerende structuurvisie (2005) en overig beleid

1. Achtergrond

Een structuurvisie is een wettelijk verplichte lange termijn visie op de ruimtelijke ontwikkeling van de stad die toont wat er de komende jaren kan gebeuren, wat wij als stad willen, welke ambitie wij hebben en wat wij daarvoor moeten doen.

2. Aanleiding

Op 10 juli 2012 is de hoofdlijnennotitie Structuurvisie Openbare Ruimte vastgesteld door het college van B&W. Deze notitie is het resultaat van fase 1. In deze fase heeft tevens participatie met de stadsbewoners- en gebruikers plaatsgevonden. Er is gekozen voor het opstellen van een hoofdlijnennotitie om tot consensus te komen over de onderwerpen van de structuurvisie en misverstanden en onnodige dogma's te onderkennen. Dat maakt het vertrekpunt voor de discussie helder.

3. Doelstelling

Het vaststellen van een deelherziening van de Structuurvisie Haarlem 2020 waarin;

1. op hoofdlijn de gewenste en gekozen ontwikkelingsrichting,
2. inzicht in spelende claims en belangen
3. de afweging van de ruimteclaims,
4. de verbetering van de kwaliteit/leefbaarheid

van de onbebouwde ruimte en openbare ruimte van Haarlem (groen, grijs en blauw) worden opgenomen. Afstemming met de bebouwde omgeving (de reeds geldende structuurvisie) is tevens onderdeel van de inhoud.

4. Resultaat

Een door de gemeenteraad van Haarlem vastgestelde visie (conform Wro) met kaarten waarin de hoofdlijnen van en ambitie op de gewenste toekomstige ontwikkeling en inrichting van de ondergrondse en bovengrondse infrastructuur naar 2040 is weergegeven. Tevens zal in de visie de prioriteit worden aangegeven met betrekking tot de ruimteclaims vanuit de reeds vastgestelde beleidskaders en worden de dilemma's in deze beleidskaders op hoofdlijnen opgelost.

Als leidraad hiervoor zullen de 'Gouden Regels' uit de Nota Ruimtelijke Kwaliteit worden aangehouden. Ook zullen gemeentegrensoverstijgende elementen worden opgenomen in de structuurvisie want aspecten zoals groene structuren, waterlopen en regionale bereikbaarheid hebben een grote invloed op de invulling en het gebruik van de openbare ruimte.

Van de tweede fase, waar dit plan van aanpak betrekking op heeft, is het ontwerpstructuurvisie Openbare Ruimte het eindresultaat. Het ontwerp kan na afronding worden aangeboden aan het college van B&W om te worden vrijgegeven voor inspraak. Hierna start de derde fase.

5. Structuurvisie en Besluit ruimtelijke ordening

In de nota van toelichting wordt de wens verwoord dat het nadrukkelijk gewenst is dat burgers en maatschappelijke organisaties (vroegtijdig) worden betrokken bij de totstandkoming van de structuurvisie. Het Bro heeft in artikel 2.1 bepaald dat in de structuurvisie moet worden weergegeven op welke wijze burgers en maatschappelijke organisaties bij de totstandkoming zijn betrokken. Dit artikel sluit aan bij die wens van vroegtijdige burgerparticipatie.

De wetgever ziet de structuurvisie als het instrument om ruimtelijke samenhang tot stand te brengen en duidelijkheid te geven over hoe de raad zich voorstelt de voorgenomen ontwikkelingen te verwezenlijken. Dit betekent dat de structuurvisie, en daarmee ook dit ontwerp:

1. de hoofdlijnen van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen en de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid moet bevatten;
2. globaal moet zijn om integraal de verbanden tussen de gewenste ontwikkelingen in de verschillende delen van het gebied in beeld te brengen;
3. een uitvoeringsprogramma bevat;
4. digitaal beschikbaar moet zijn. Dat betekent dat een structuurvisie digitaal moet zijn en beschikbaar moet zijn gesteld conform de eisen die de wet stelt.

6. Budget

De kosten voor fase 1 van opstellen van de Structuurvisie OR kende een raming van 192.500 euro. Na de eindafrekening is gebleken dat 121.544,75 euro uitgegeven is voor deze fase. Het resterende budget is daarmee 70.995,25 euro.

Ook voor de tweede fase van het opstellen van de structuurvisie is budget nodig.

De raming is als volgt: participatie en inspraak: €10.000, communicatie: €10.000 en het vervaardigen van kaartmateriaal en uiteindelijke vormgeving/digitalisering en drukwerk €25.000.

Aanvragen van externe expertise op specifieke onderdelen wordt geraamd op: €10.000.
Stagiaires/ondersteuning op: €3.000.

ABC-sessies intern/politiek en brainstormsessies/inspraakavonden: €2.000.
Heisessies intern: €7.000

Uren 6-8 projectmedewerkers: 240.000 (1800 uur) euro

Totale raming: 307.000 euro – 70.995,25 euro = 236.004,75 euro

Aanvraag:

132.000 euro – 70.995,25 euro = 61.004,75 euro voor 2012

175.000 euro voor 2013

Deze kostenraming is voor de tweede fase die loopt tot de inspraakperiode daarna zal op basis van de reacties (zienswijzen) een nieuwe raming worden gemaakt.

7. Participatie, inspraak en communicatie

In het verlengde van het participatie traject van de eerste fase wordt een PIP opgesteld voor de participatie en inspraak rond de ontwerpstructuurvisie waarbij de nieuwe media zullen worden ingezet. Te denken valt aan interactief kaartmateriaal op internet en proactief meedenken door gebruikers van de stad.

Daarnaast zal ook in de deze fase de gemeenteraad weer actief worden betrokken bij het opstellen van de structuurvisie door middel van bijvoorbeeld een raadsmarkt/inloopavonden in het atelier en/of een ABC-sessie.

8. Planning

Fase 0:

Met de Structuurvisie Openbare Ruimte is gestart in week 10 van 2011 onder projectleiding van Tim de Rudder.

Er is een periode van ca 6 maanden gebruikt om te inventariseren. Het resultaat van deze inventarisatie is reeds gepresenteerd aan de leden van de raadscommissies Ontwikkeling en Beheer (Raadsmarkt d.d. 14 juli 2011). De kosten van deze werkzaamheden zijn niet meegenomen in dit Plan van Aanpak maar in de jaarrekening van 2011.

Fase 1:

Na vaststelling van dit Plan van Aanpak kan kennis worden gegeven van het voornemen (conform Besluit ruimtelijke ontwikkeling), gestart worden met opstellen van de structuurvisie en worden gestart met de opzet van het participatietraject.

Op 10 juli 2012 is de hoofdlijnennotitie Structuurvisie Openbare Ruimte vastgesteld door het college van B&W. Er is gekozen voor het opstellen van een hoofdlijnennotitie om tot consensus te komen over de onderwerpen van de structuurvisie en misverstanden en onnodige dogma's te onderkennen. Dat maakt het vertrekpunt voor de discussie helder.

Fase 2:

De hoofdlijnennotitie zal in deze fase worden uitgewerkt tot de ontwerpstructuurvisie Openbare Ruimte en in mei/juni 2013, door het college van B&W, kunnen worden vrijgegeven voor inspraak.

Fase 3:

Verwerking van de inspraakreacties en de daarop volgende vaststelling van de (definitieve) structuurvisie door de gemeenteraad is het resultaat van fase drie.

9. Proces en Inhoud

Proces:

Door de kernteamleden wordt in intensieve ateliervorm en op integrale wijze de ontwerpstructuurvisie opgesteld. Afhankelijk van de uit te werken thema's wordt het kernteam uitgebreid met leden van het projectteam of aangevuld met kennis van externe partijen. Op deze manier wordt er in een kleine samenstelling efficiënt gewerkt, van smal naar breed.

Deze fase start met twee heidagen met bestuurders, leidinggevend en ambtenaren en een startbijeenkomst voor alle kernteam- en projectleden.

Met de ambtelijk opdrachtgevers zal drie wekelijks de inhoud en het proces worden besproken. Met de bestuurlijk opdrachtgevers zal eens per maand worden gesproken.

Daarnaast wordt op interactieve wijze gelijktijdig met het werkproces geparticipeerd over deze productie met de gebruikers van de stad en beleidsmedewerkers van de gemeente via onder andere sociale media. Hiervoor wordt nog een Participatie en Inspraak Plan opgesteld.

Ook zal de gemeenteraad actief worden betrokken bij het opstellen van de ontwerpstructuurvisie door middel van bijvoorbeeld een raadsmarkt/inloopavonden in het atelier en/of een ABC-sessie.

Inhoud:

In het verlengde van de conclusies uit de vastgestelde Hoofdpijnennotitie is het voorstel om de ontwerpstructuurvisie Openbare Ruimte op te hangen aan drie hoofdthema's, met elk drie sub thema's:

1. Mobiliteit

- a. *Toegankelijkheid en Doorstroming*: verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en het creëren van meer ruimte in de stad is onlosmakelijk verbonden met een integrale benadering van bereikbaarheid, doorstroming en parkeren. De voorgestelde ringstructuur komt als belangrijkste middel bij dit sub thema aan de orde.
- b. *(Hoogwaardig) Openbaar Vervoer*: de ambitie is om in de toekomst sterker in te zetten op (H)OV vanwege de verwachte groei van de vraag. Aandachtspunten hierbij zijn een nieuw (H)OV model (van verrailing), verbeterde verankering in de regio en vergroot programma bij (H)OV-knooppunten.
- c. *Fietsnetwerk*: het fietsgebruik in Haarlem groeit en de wens bestaat om dit verder te stimuleren. Het accommoderen van deze groei en het integraal een plek geven (inclusief het fiets-parkeren) is daarin leidend. De hiërarchie in dit netwerk is tevens onderdeel van het thema.

2. De vitale Stad

- a. *Netwerken in de stad*: bij dit sub thema staan diverse netwerken die gebruik en beleving van de openbare ruimte bepalen centraal waaronder; de groenstructuur, bomen en recreatieve verbindingen, water en spelen. Cultuurhistorie, gezondheid en duurzaamheid zijn verweven met deze onderwerpen.
- b. *Ruimtelijke kwaliteit en samenhang*: ruimtelijke kwaliteit heeft een grote impact op de manier waarop Haarlem functioneert en beleefd wordt. Eenduidigheid en samenhang in de openbare ruimte heeft een positieve invloed op de waardering van de leefomgeving. Bij dit sub thema wordt bepaald in welke gebieden deze samenhang nagestreefd dient te worden en daar waar bijzondere inrichting gewenst is. Uiteraard gebeurt dit in lijn met de Nota Ruimtelijke Kwaliteit.
- c. *De opgave voor de vitale stad*: dit thema beantwoordt de volgende vraag: "Welke plekken in de stad kunnen een kwaliteitsimpuls gebruiken en welk programma hoort daarbij?" Daarbij gaat het vooral om plekken die nu niet vitaal zijn en een impuls nodig hebben, maar ook om plekken die een bijdrage kunnen leveren aan een vitalere toekomst.

3. Economie

- a. *Transformatie en hergebruik*: door de voortschrijdende verzakelijking in onder andere de Waarderpolder worden kansen gecreëerd voor het mengen van wonen met werken. Het voorstel is om deze nieuwe tendens verder uit te werken en de discussie over dit onderwerp te voeren
- b. *Ontwikkel-assen en Revitaliseringsgebieden*: in de Hoofdpijnennotitie wordt gesproken over stadsstraten. Het voorstel is om dit thema verder uit te werken in twee delen; ontwikkel-assen en revitaliseringsgebieden. Het eerste deel biedt plek aan initiatieven en gaat daarmee de economische concentratie waarborgen als aanjager van de stad. Het tweede deel gaat over gebieden waar leegstand een rol speelt en revitalisering nodig is.
- c. *De regionale rol van Haarlem*: het voorstel is om Haarlem binnen de MRA te profileren als een plek waar men hoogwaardig kan wonen, juist door een goede combinatie met recreatie. De rol van Haarlem in de MRA komt bij dit thema naar voren.

10. Samenhang vigerende Structuurvisie (2005) en overig beleid

De Structuurvisie Openbare Ruimte heeft voor een groot deel samenhang met de Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Waar de Structuurvisie Openbare Ruimte in zal gaan op beoogde ontwikkelingen in de openbare ruimte, zal de Nota Ruimtelijke Kwaliteit de kwaliteitseisen stellen die bij deze ontwikkeling horen.

Ook heeft de structuurvisie invloed op de in ontwikkeling zijnde of nog te maken gebiedsvisies. Waar de structuurvisie de hoofdlijnen uitzet, gaan de gebiedsvisies in op ontwikkelwensen voor specifieke gebieden in de stad en werken deze verder uit.

In regionale zin hebben de afspraken die in MRA-verband of in andere regionale samenwerkingsvormen zijn gemaakt invloed op de ontwikkelingswensen voor de openbare ruimte. Denk bijvoorbeeld aan de bereikbaarheidsvisie Zuid-Kennemerland, de Intergemeentelijke Structuurscan. De regionale afspraken zullen daarom worden meegenomen in de Structuurvisie Openbare Ruimte.

Vastgestelde en nog in ontwikkeling zijnde beleidsdocumenten die uitspraken doen over de ontwikkeling, beheer of inrichting/ondergrond van de openbare en onbebouwde ruimte, zoals 'Kunst in de Openbare Ruimte', 'Parkeernota' en het 'HVVP' worden uiteraard ook meegenomen en afgewogen. Mogelijke dilemma's die daaruit voortvloeien worden inzichtelijk gemaakt en oplossingsrichtingen worden opgenomen in de structuurvisie.

De Structuurvisie Openbare Ruimte is een deelherziening van de vigerende Structuurvisie (2005). Dit houdt in dat alleen het onderdeel dat betrekking heeft op de thema's zoals benoemd onder kopje 9, de vigerende Structuurvisie zal komen te vervallen. Daarnaast kan de Structuurvisie Openbare Ruimte op bepaalde plekken in de stad de huidige Structuurvisie herzien. Deze wijziging wordt indien nodig geografisch aangeven op kaartmateriaal.